

Петренко Ю.М., ст. викладач¹
Петренко Ю.І., ст. викладач²
Дудник Ю.М., ст. викладач¹
Чернишов В.О., ст. викладач¹

¹Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

²Харківська державна академія фізичної культури

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Анотація. У статті розглянуті деякі питання використання сучасних інформаційних технологій у сфері фізичної культури та спорту та при викладанні міні-футболу у ВНЗ.

Ключові слова: інформаційні технології, спортивні ігри, міні-футбол, навчально-тренувальний процес.

Постановка проблеми. Оволодіння сучасними інформаційними технологіями стає одним з основних компонентів професійної діяльності фахівця в галузі фізичної культури і спорту, що допомагає в розробці і впровадженні в навчальний та тренувальний процес нових форм навчання [1].

Спортивні ігри як органічна складова фізичної культури і спорту є частиною культурного життя суспільства, що сприяє збереженню і зміцненню здоров'я людини, розвитку її фізичних і морально-вольових здібностей та організації змістовного дозвілля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сьогодні, з активним розвитком спортивної підготовки, застосування інформаційних технологій у навчально-тренувальному процесі стало актуальною проблемою науково-педагогічної діяльності [3; 5]. Постійне зростання можливостей інформаційних систем обумовлює необхідність пошуку нових напрямків застосування сучасних інформаційних технологій у спортивній науці та практиці, потребує ще більш пильної уваги до можливостей оптимізації інформаційних процесів у педагогічній діяльності [4].

Мета: визначити потреби використання інформаційних технологій у сфері фізичної культури та спорту.

Завдання дослідження:

1. Охарактеризувати використання інформаційних технологій у сфері фізичної культури та спорту.

2. Виявити важливість використання інформаційних технологій при викладанні міні-футболу у ВНЗ.

Матеріал і методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення:

Встановлено, що на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій можна виділити два підходи, пов'язані із застосуванням їх на практиці в сфері фізичної культури та спорту. Перший передбачає використання різних комп'ютерних систем та програм з метою підвищення якості навчання спортсменів техніці обраного виду спорту, розвитку тактичної майстерності та придбання теоретичних знань.

Цей підхід дозволяє реалізовувати на практиці один із головних методів навчання - метод наочного сприйняття. Так, за допомогою спеціальних програм у початківців формуються уявлення про якісне виконання будь-якої вправи; моделюються ситуації, які необхідно вирішувати найбільш раціональним способом; подаються теоретичний матеріал і спеціальні тестові завдання, використання яких дозволяє оцінити рівень засвоєння цього матеріалу.

Другий підхід забезпечує визначення реакції організму спортсмена на різні навантаження на основі використання різноманітних приладів та програм [2].

Останнім часом спорт стає все більш технологічним. Зараз практично неможливо говорити про заняття спортом без використання широких можливостей, які представляють сучасні комп'ютери та техніка. Керівники міжнародної тенісної федерації, а також федерацій з інших видів спорту вже протягом декількох років використовують при проведенні змагань технологію «Hawk-Eye» (хок-ай), суть роботи якої полягає у побудові комп'ютерної 3D-моделі польоту м'яча.

Архітектура системи, яка фіксує техніко-тактичні дії спортсменів (переміщення, взаємодії з партнерами і зі спортивними снарядами і т.д.) і виконує певні аналітичні операції з отриманими даними. Дані системи дозволяють підвищити видовищність спортивних заходів за рахунок швидкої обробки одержуваних даних і негайного виведення результатів в пряму трансляцію. Так, наприклад, телеглядач відразу після пробитого пенальті зможе дізнатися швидкість польоту м'яча і час реакції воротаря, а при спірному епізоді з визначенням положення «поза грою» переконатися в правильності або помилковості прийнятого арбітром рішення, шляхом перегляду 3D-моделі епізоду.

Дані технологічні рішення дозволяють вивести трансляції на якісно новий рівень. Крім цього, запропоновані системи зможуть використовувати тренери, як спосіб аналізу ігор в своїй роботі. Всі втрачені моменти можна відновити і розібрати, можна буде оцінити і проаналізувати внесок кожного гравця в гру команди.

Таким чином, дані рішення дозволять збільшити ефективність тренувального процесу, ефективність селекційної політики (пошук нових якісних гравців), а також допоможуть команді підвищити рівень гри.

Підготовка кваліфікованих спортсменів у футболі та міні-футболі передбачає досить широке інформаційне забезпечення тренувального та змагального процесу. Сучасному тренеру для досягнення високих результатів необхідно застосовувати науково обґрунтовані методи тренувань, знати і використовувати останні технічні досягнення і технології, мати якісний і швидкий аналіз результатів, тестових показників і статистичних даних.

Викладання міні-футболу у вузі має ряд специфічних особливостей: рівень володіння технічними елементами у студентів не сформований за рахунок відсутності початкової підготовки з міні-футболу в середній школі, відбувається заломлення ігрового досвіду на відкритому футбольному майданчику у гру в приміщенні.

Студенти в своїй більшості мають представлення про великий футбол і володіють основними навичками ведення гри. Але, стикаючись з правилами гри в міні-футбол, відбувається перебудування не тільки основних технічних елементів, а й принципів поведінки під час гри. Викладач міні-футболу повинен вміти грамотно піднести навчальний матеріал студенту, не зламавши при цьому вже сформованого уявлення про гру в футбол [6].

Таким чином, перед викладачем фізичної культури у вищій школі стоїть завдання корекції техніко-тактичного апарату студента і підтримання у нього інтересу до занять міні-футболом використовуючи при цьому й сучасне інформаційне забезпечення.

Висновки:

1. Прогресивні методики і використання сучасних інформаційних технологій завжди стояли на службі досягнення кращих результатів в спорті.
2. Вони дозволяють виявити найбільш перспективні і економічні методи тренувань, визначити найбільш раціональні варіанти техніки, тактики, розробляти інформаційні та формалізовані моделі, проводити швидкий статистичний аналіз комплексних даних, зберігати великий обсяг інформації.
3. Використання комп'ютерів і спеціальних програм дозволяє визначити оптимальні варіанти стратегії і тактики ведення гри, виконувати експрес обробку статистичних показників та створювати спеціалізовані бази даних.

Перспективи подальших досліджень направлені на вдосконалення навчально-тренувального процесу студентів технічних і гуманітарних спеціальностей з міні-футболу за допомогою інформаційних технологій.

Список використаної літератури

1. Ашанін В.С. Стан і перспективи інформатизації освіти в вузах фізичної культури/ В.С. Ашанін// Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків, 2000. – №19. – С.20-26.
2. Максименко И. Г. Перспективы использования информационных технологий в подготовке юных спортсменов, специализирующихся по спортивным играм / И.Г. Максименко// Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. – Выпуск № 5. – 2009. – С. 159-161.
3. Філенко Л. В. Информационные технологии при подготовке студентов вузов физической культуры // Л.В. Филенко, И.Ю. Филенко, Ю.И. Петренко, Ю.М. Петренко // Здоровье человека, теория и методика физической культуры и спорта [Текст] : материалы Международной научно-практической конференции / [под общ. ред. П. Я. Дугниста, П.Г. Воронцова, Е.В. Романовой]. – Барнаул : Изд-во Алт. ун-та, 2015. – С. 159-167.
4. Ярмолинський Л. Підготовка юних футболістів з використанням сучасних інноваційних підходів / Л. Ярмолинський // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2016. – № 4(54). – С. 128-131.
5. Olkhovy O.M., Petrenko Y.M., Temchenko V.A., Timchenko A.N. Model of students' sportoriented physical education with application of information technologies. Physical education of students 2015;3:29-37.
6. Petrenko Y.M., Petrenko Y.I., Dudnik Y.M., Chernishov V.O. Peculiarities of teaching mini-football for the students of technical and humanitarian specialities in higher educational establishments. PhPhysical education of students, 2012;4:108-110.